

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка та психологія вищої школи

Освітня програма Німецька мова і література
Другий (магістерський) рівень

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” 08.2019 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка та психологія вищої школи
Викладач (-і)	Професор Стражнікова Інна Василівна
Контактний телефон викладача	(066)8590909
E-mail викладача	zavina@email.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://ceeq.pnu.edu.ua www.d-learn.pnu.edu.ua http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до курсу	
Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі педагогіки та психології вищої школи, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до трудової діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета: забезпечити опанування студентами магістратури основами теорії та історії вищої освіти, дидактики вищої школи та концептуальних засад виховання студентської молоді для підготовки їх до викладацької діяльності у ЗВО, формування відповідних професійних знань та набуття педагогічного досвіду. Завдання: - ознайомити магістрантів з основами науки, історією та дидактикою вищої школи; - розглянути шляхи розвитку вищої освіти в Україні та за її межами, концептуальні моделі університетської освіти, з'ясувати сутність ідеї університету як інноваційного закладу; - навчити організовувати навчально-виховний процес у вищій школі, налагоджувати взаємодію на засадах глибокої поваги до студентів, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби навчання і виховання; - ознайомити зі змістом та функціями професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи, сутнісними характеристиками його професіограми; - підготувати до виконання функцій викладача вищої школи під час проходження асистентської практики у ЗВО;	

-розкрити структуру педагогічної майстерності викладача, основні шляхи її вдосконалення, зробивши наголос на ролі та методах професійного самовдосконалення викладача вищої школи.

4. Результати навчання (компетентності)

Знання:

- сучасні теоретичні засади педагогічної діяльності у закладах вищої освіти;
- методи науково-педагогічних досліджень у вищій школі;
- сутність, структуру та особливості процесу навчання у вищій школі;
- сучасні моделі, організаційно-методичні форми навчання і виховання студентів;
- базові ціннісні орієнтації педагога;
- особливості управління закладом вищої освіти;
- вимоги до викладача ЗВО.

Уміння:

- визначати, планувати структуру змісту навчального заняття;
- організовувати виховну роботу в академгрупі;
- застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;
- розвивати мотивацію студентів до змісту навчального матеріалу;
- використовувати інтерактивні методи, тренінгові технології навчально-пізнавальної діяльності;
- самостійно проводити лекційні, семінарсько-практичні заняття, виховні заходи;
- діагностувати рівень особистісних якостей викладача;
- визначати рівень педагогічної майстерності та складати план професійного самовдосконалення.
- свідомо керувати власною невербальною поведінкою у процесі спілкування зі студентами;
- аналізувати різноманітні педагогічні ситуації у вищій школі та приймати доцільні рішення.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	12
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр III	Спеціальність 014 Середня освіта (англійська, німецька, французька мова та література) 035 Філологія	Курс другий	Нормативний / вибірковий
			Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вища освіта як важлива складова структури освіти	Лекція	1,2,3,14,15,45,77 та ін.; інтернет-ресурси	4		Протягом семестру
Тема 1. Становлення і розвиток	Практичне заняття	1,12,23-34,45-50,61, 67,80 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру

педагогіки вищої школи як науки					
Тема 2. Вища освіта України в контексті вищої освіти в світі. Розвиток університетс ької освіти в Україні	Лекція/диску- сія	1,22-29,35,49, 53-60 та ін.; інтернет- ресурси	2		Протягом семестру
Тема 2. Цілі Болонського процесу, визначальні властивості європейської вищої школи. Формування європейської та світової співдружнос ті університеті в	Практичне заняття	1-10,25-30,37,45,56- 69,72 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема 3. Педагогіка вищої школи як наука і методи науково-пед. дослідження	Лекція	1-15,22-28,31-40 та ін.; інтернет-ресурси	4		Протягом семестру
Тема 3. Педагогіка вищої школи як наука і методи науково-пед. дослідження	Практичне заняття/диску сія	1-15,22-28,31-40, 56, 78-80 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема 4. Процес навчання у вищій школі. Сучасні дидактичні концепції освіти.	Лекція	1-20,23,37,40-57 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру

Тема 4. Процес навчання у вищій школі. Сучасні дидактичні концепції освіти.	Практичне заняття	1-20,24-37,44-57 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема 5. Традиційні та інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі	Лекція	19,30,38,39 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема 5. Традиційні та інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі	Практичне заняття	19,30,38,39 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема 6. Основи психології ВШ. Сутність, мета, завдання, закономірності та принципи виховання молоді.	Лекція	21,40,43,44,46,48,55 та ін.; інтернет-ресурси	4		Протягом семестру
Тема 7. Основи педагогічного менеджменту у системі вищої освіти.	Лекція	2,3,16,18,45,54,63 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема 6. Основи психології ВШ. Основні категорії психології вищої школи.	Практичне заняття	12,16,21,43,44,46,65 та ін.; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема 8.	Лекція	10,18,20,31,34,35,70,	4		Протягом

Педагогічна майстерність викладача		73,74,76; інтернет-ресурси			семестру
Тема 9. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні.	Лекція/дискусія	1-18,54 та ін; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 балів
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до заліку – 50 балів

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2

8. Рекомендована література

1. Конституція України. – К., 1996.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 2014 р. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р.[електронний ресурс]: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
3. Закон України «Про освіту» від 25.03.1996 р. *Голос України*, 1996. 25 квітня
4. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. *Інформаційний збірник наказів МОН України*. 1996. № 13.
5. Концепція національного виховання. *Рідна школа*. 1995. № 6. С. 3-10.
6. Концепція громадянського виховання. *Освіта України*. 2000, 9 серпня.
7. Національна доктрина розвитку освіти (затверджена Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002). *Освіта України*. 2002, 23 квітня.
8. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: *підручник*. К.: Либідь, 1998. 557 с.
9. Белова Л.О. Виховна система ВНЗ: питання теорії та практики: навч. посіб. / Л.О.Белова. – Х.: Вид-во НУА, 2004. –264 с.
10. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: *навч. посіб.* К.: КНЕУ, 2005. 336 с.
11. Виховна робота зі студентською молоддю: *навч. посіб.* / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. Одеса: Фенікс, 2006. 288 с.
12. Вища освіта в Україні: навч. посіб. / За ред.. В.Г.Кременя, С.М.Ніколаєнка. – К.: Знання, 2005. – 327 с.
13. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посібн. // С.С.Вітвицька. – К.: ЦНЛ, 2003. – 316 с.
14. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *підручник* // С.С.Вітвицька. – К.: ЦНЛ, 2006. – 384 с.

15. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: навч. посіб. // С.С.Вітвицька. – К.: ЦНЛ, 2005. – 396 с.
16. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С.Гончаренко. —К., 997. —С. 257.
17. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 224 с.
18. Декларація принципів толерантності //Педагогіка толерантності. —1999. — № 3-4. —С. 175.
19. Дичківський І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.М.Дичківський. – К.: Академвидав, 2004. – 334 с.
20. Довга Т. Імідж сучасного вчителя: навчально-методичний посібник/ Т.Я.Довга. – 2-ге вид.,перероб. і доп. – Кіровоград: ПП «Ексклюзив –Систем», 2015. – 146 с.
21. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В.Г. Кремень]. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
22. Золотухина С.Т. и др. Контроль учебно-познавательной деятельности студентов (историко-педагогически аспект): Монография / С.Т. Золотухина, В.И. Лозовая., О.Д. Пташный.- Х.:Изд-во Вировець А.П. Издательская группа «Апостроф», 2012.- 288 с..
23. Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. —К., 2003. —№ 20. —С. 3.
24. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: посіб. для магістрів / Л.В.Кнодель. – К.: Вид-во Паливода А.В., 2008. – 136 с.
25. Коротяєв Б.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / Б.І.Коротяєв. – К.: НМК ВО, 1990. – 176 с. ...
26. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А.І.Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 48 с.
27. Макаренко А. С. Методика виховної роботи / А.С.Макаренко. —К., 1990. —С. 120.
28. Макаренко А.С. Методика организации воспитательного процесса // Пед. сочинения: В 8-ми т. –Т1. -М., 1983. -С.323.
29. Макаренко А. С. Педагогічна поема // Твори: В 7 т. —К., 1953. —Т. 1.
30. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / За ред.. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. – К.: Вища школа. – 323 с.
31. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ.навч.закл.юрид.спец. Видання третє, стереотипне / Н.П.Осипова, Д.Воднік, Г.П.Клімова [та ін.] ; за ред. Н.П.Осипової. —Х. : Одиссей, 2007. —144с.
32. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / В.Л.Ортинський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 427 с.
33. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
34. Педагогічна майстерність /за ред. І.А.Зязюна. —К., Вища школа, 1997. —349с.
35. Педагогічна майстерність: Підручник/ І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос [та ін.] ; за ред. І.А.Зязюна. —3-тє вид., допов. і переробл. —К.: СПД Богданова А.М., 2008. —376 с.
36. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: 2003. – 116 с.
37. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання: *навч. посіб.* К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 127 с.
38. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: *навч. посіб.* К.: Тансоа, 2006. 88 с.
39. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посіб. /

З.І.Слепкань. – К.: Вища школа, 2005. – 239 с.

40. Соловей М.І. Виховна система у вищому навчальному закладі: *навч. посіб.* К.: Ленвіт, 2003. 257 с.

41. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* К.: Кондор, 2011. 628 с.

42. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* К.: Академвидав, 2010. 456 с.

43. Педагогіка і психологія вищої школи: *навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни* / Державна податкова адміністрація України; Національна академія держ. податкової служби України / Л.М. Петренко (уклад.). Ірпінь, 2007. 78с.

44. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: *Підручник*. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. К.: К.: Каравела, 2008. 352 с.

45. Професійна освіта : словник : навч. посіб. / Уклад. С. У. Гончаренко та ін.; За ред. Н. Г. Ничкало. - К.: Вища освіта, 2000. - 380 с.

46. Савчин М.В. Соціальна психологія – Дрогобич, 2001.

47. Артемчук Г.І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку: *Монографія*. К.: Ленвіт, 2004. 176 с.

48. Вища освіта в Україні: Нормативно-правове регулювання: у 3 томах / За ред. Степка М.Ф., Горбунової Л.М. – К.: Форум, 2007. – 1798 с

49. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: Монографія / Авт. кол, за ред. М.Михальченка. – К.: Пед. думка, 2010. – 312 с.

50. Волков Г.И. Лекция и лекторское мастерство. Методическая разработка для преподавателей/ Г.И.Волков. –К. : Из-во УСХА, 1984. –60 с.

51. Всемирная декларация о высшем образовании для XXI века: подходы и практические меры // Вестник высшей школы. Alma mater, 1999. – № 3. – С. 29-35.

52. Гавакова Т.И. Внушение в педагогическом процессе //Основы педагогического мастерства: Учеб. пособие/ Под ред. И.А. Зязюна. —К., 1987. —С. 78.

53. Гавакова Т.И. Воображение учителя // Основы пед. мастерства: Метод, рекомендации к практическим занятиям для студентов Пкурса. —Полтава, 1982. -С. 23-27.

54. Горальский Анджей. Правила тренінгу творчості/ Анджей Горальский. —Львів, ВНТЛ, 1998. —52с. Добрович А. Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения: книга для учителя и родителей /А.Б. Добрович. —М., 1987. —С. 69.

55. Зимняя И. А. Психологические вопросы лекционной пропаганды. Основы лекторского мастерства / Зимняя И.А. —М., 1978. —С. 74.

56. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Упоряд. О.О.Любар; за ред. В.Г.Кременя. – К.: Знання, 2003. – С. 615-759.

57. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении: Книга для учителя / А. Кан-Калик. -М.: Просвещение, 1987. —С. 97—100.

58. Кан-Калик В. А., Никандров Н. Д. Педагогическое творчество / В.А.Кан-Калик, Н.Д.Никандров. —М., 1990. —С. 16.

59. Карнегі Д. Як завоювати друзів та впливати на людей:пер. з англ./загред. Зінченко В.П., Жукова Ю.М. —М., Прогресс, 1994. —704с.

60. Корнелиус Х., Фейр Ш. Выиграть может каждый / Х.Корнелиус, Ш.Фейр. —М., 1992. — С. 18—32.

61. Корсак К.В. Світова вища освіта: Порівняння і визначення закордонних кваліфікацій і дипломів: Монографія / К.В. Корсак. – К.: МАУП-МКА, 1997. – 208 с.

62. Леви В. Л. Охота за мыслью / В.Л.Леви. — М.: Знание, 1977. — С. 296.

63. Леви В.Л. Искусство быть другим. —М., 1981. —С. 88-92.
64. Лозанов Г.К. Проблемы суггестологии / Г.К.Лозанов. — София, 1973. — С. 55-70, 92-95.
65. Маркова А. К. Психология труда учителя / А.К.Маркова. —М., 1993. —191 с.
66. Мистецтво бути викладачем: практ. посіб. / За ред. О.І.Сидоренка. – К.: НМЦ «Консорціум», 2003. – 144 с.
67. Модестова Т. Самостійна робота як складова педагогічної підготовки студентів магістратури. *Вища школа*. 2012. № 2. С. 80-86.
68. Мороз І.В. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: *Довідник для студентів*. К.: Освіта України, 2005. 80 с.
69. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть. *Вища освіта України*. 2001. № 1. С. 11-17.
70. Основы педагогического мастерства: Учеб. пособие / И.А.Зязюн, И.Ф.Кривонос, Н.Н.,Тарасевич и др.; Под ред. И.А. Зязюна. —М.: Просвещение, 1989. —302 с.
71. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: *Колект. моногр.* / За заг. ред. В.Андрущенка, В.Лугового. К.: Пед. думка, 2008.256 с.
72. Педагогічний словник / За ред. Ярмаченка М.Д. К.: Педагогічна думка, 2001. С. 300.
73. Психология личности: *Тесты, опросники, методики*. М., 1995. С. 187-202.
74. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. К., 1982. С. 125.
75. Синиця І. О. Педагогічний такт і майстерність учителя. К., 1981. Скотт Д. Г. Конфликты, пути их преодоления. К., 1991. С. 115-130.
76. Станиславский К. С. Работа актера над собой. *Собр. соч.*: В 8 т. 2. С. 57-60,С. 122, С. 108-113.
77. Сухомлинський В. О. Лист про педагогічну етику. *Вибр. твори*: В 5 т. Т. 5. С.591-600.
78. Сухомлинський В. О. Сто порад учителяві. *Вибр. твори*: В 5т. Т. 2. С. 421.
79. Сучасна вища школа: психолого-педагогічний аспект: *Монографія* / За ред.. Н.Г.Ничкало. К., 1999. 296 с.
80. Цимбалюк І.М. Підвищення професійної кваліфікації психолого-педагогічної праці: *навч.-метод.посібник*. К., 2004.

14. Інформаційні ресурси

81. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти України» (редакція від 4.07. 2005 р.). *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005>
- 82.Наказ МОН України від 20.10.2004 р. № 812 «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу». *Електронний ресурс*. Режим доступу: www.mon.gov.ua/images/files/osvita/Evointehraciya/mon_812.doc
83. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

Викладач: д.пед.н., проф. Стражнікова І.В.